

دربچه

تجاوز و یک سال اول

حمید ضرابی - روان شناس بالینی

● همه ما خوب می‌دانیم که تجاوز به کودکان همیشه وجود داشته و بخشی از آن فقط به گوش ما می‌رسد، از جمله اخباری که به مدد دنیای مجازی در این چند سال به گوش‌مان رسیده می‌توان به این خبرها اشاره کرد: «تجاوز به بیش از ۹۰ درصد کودکان کار»، «تجاوز به دانش‌آموزان مدارس فوتبال» و... تا آن که خبر تجاوز در مدارس غرب تهران اذهان را درگیر کرده است.

تجاوز در این سنین بسیار حائز اهمیت است، چراکه می‌تواند زمینه‌ساز بسیاری از اختلالات روانی و گاهی باعث بازتولید تجاوز از طریق مکانیسم کنش‌نمایی در قربانیان شود و به‌صورت غیرمستقیم باعث القای حس ناامنی، استرس و اضطراب والدین و کودکان می‌شود. از پیامدهای آن هر چه بگویم کم گفته‌ایم. تلاش می‌کنم در این نوشته به برخی از علل این تروماها در جامعه و همچنین راهکارهایی برای این آسیب‌ها اشاره کنم. طبق سنت دیرینه روان‌شناسی می‌توان با بررسی گذشته یا دوره کودکی در افراد متجاوز به برخی علل آن پی برد؛ اگر نگویم همه مسائل، اکثر مسائل به همان یک سال اول کودکی برمی‌گردد. ابتدا بیایید مفهوم پایه‌ای به اسم «همدلی» را که جزء پیشرفته‌ترین توانایی‌های انسان است، تعریف کنیم: توانایی درک حالات و احساسات دیگران را همدلی می‌گویند؛ یعنی اینکه بتوانیم خودمان را جای دیگری بگذاریم و حالش را بفهمیم.

خارج از آسیب‌های ارگانیکی که می‌توانند این توانایی را از بین ببرند؛ مثلا در اختلالات طیف اتیسم، گاهی آسیب در این توانایی به همان یک سال اول در ارتباط با والدین برمی‌گردد. اگر نیازهای کودک ارضا نشود پیوسته ناکام شود، آنچه برای کودک باقی می‌ماند جز تحقیر و ناامنی نیست و فرد قادر به اعتماد به دیگران نیست و ارتباط عمیق را نمی‌تواند با انسان‌ها داشته باشد و توانایی همدلی‌کردن با دیگران را از دست می‌دهد.

حال کودکی که این احساس حقارت و ناکامی را متحمل شده است، یک راه برای جبران این ناکامی پیش‌روی خود می‌بیند: (بحثی که پایه خودشیفتگی را بر آن می‌نهد) یعنی فرد خود را به‌صورت ایده‌آلی می‌بیند که هیچ عیب و نقصی ندارد و همه باید به او احترام بگذارند و تملق‌گوی بزرگی پوشالی او باشند. بدیهی است این افراد که خود را کامل و از هر نوع نقصی مبرا می‌دانند و آنچه را در خود نقص احساس کنند با فرایند فرافکنی به دیگران نسبت می‌دهند و به‌این‌ترتیب پیوسته دیگران هستند که قصد صدمه و آسیب به آنها را دارند یعنی همان اعتمادی که در سال اول قربانی رابطه ناکام با والدین شده است.

این افراد قاعد همدلی و دارای مکانیسم فرافکنی در مقابل انسان‌های قوی‌تر از خودشان آن عظمت پوشالی خود را به آنها نسبت می‌دهند و این چنین است که در مقابل قوی‌تر از خودشان تملق‌گو و در مقابل ضعیف‌تر از خودشان زورگو می‌شوند و هیچ‌وقت رابطه برابر را که همدلی پایه و اساس آن است، تجربه نمی‌کنند. بخشی از همین فرایند را می‌توانیم در خانواده و روابط شهر و همسر ببینیم آنجا که زن به‌خاطر همین آسیب و برتری تاریخی که نصیب مرد شده است، مرد را قدرتمند می‌بیند و سلطه‌جو می‌شود و مرد هم به‌دلیل موضع بالاتری که احساس می‌کند، زورگوی خانه می‌شود.

همه ما چنین فرایند دردناکی را هم ایجاد می‌کنیم و هم تجربه می‌کنیم، بدیهی است که مهاجران نیز بیشتر قربانی این خودشیفتگی می‌شوند. بدیهی‌تر است که برای محیط آموزشی داشتن توانایی درک‌کردن و همدلی و برقراری ارتباط با دانش‌آموزان مهارت اساسی به شمار می‌آید و افرادی که ضعف اساسی در این مقوله دارند کاملا خودمحور هستند و جز نیازها و تکانه‌های خود چیزی را مهم نمی‌دانند و همین باعث می‌شود همه دنیا را عرصه‌اش برای ابراز خودخواهی خودشان به شمار آورند.

مکانیسم دیگری که باعث بروز این آسیب‌ها می‌شود مطمئنا وقتی است که در جامعه بیش از حد بر برهیزکاری تاکید می‌شود، درحالی‌که سازوکاری برای جایگزینی فراهم نمی‌شود و همین باعث می‌شود در این جوامع شاهد بروز بیشتر اختلالات روانی و سایر آسیب‌های اجتماعی باشیم.

به نظر می‌رسد جامعه ما بیش از هر چیزی به آگاهی در این زمینه‌ها نیاز دارد، به‌ویژه در محیط‌های آموزشی که هم معلمان این علائم را که ممکن است کسی در خطر باشد تشخیص دهند و هم دانش‌آموزان علائم خطر را دریابند و از قرارگرفتن در آن موقعیت‌ها اجتناب کنند. مسئولیت اصلی امنیت مطمئنا با معلمان و مدیران مدرسه است و در اکثر موارد بعد از آشکارشدن واقعه اکثر معلم‌ها ذکر می‌کنند که حس‌هایی دراین‌باره زده‌اند، ولی چون شک داشته‌اند و می‌ترسیده‌اند با این اشتباه باعث تباهی یکی از همکاران خود شوند، از گزارش موضوع خودداری کرده‌اند و لازم است به معلم‌ها هم آموزش داده شود که اگر موردی را حدس ردید و گزارش نکردید، به‌نوعی ممکن است باعث تباهی زندگی یک دانش‌آموز بشوید.

شرق: در روزهای گذشته اخبار تلخ کودک‌آزاری و تجاوز و سوءاستفاده جنسی از کودکان و نوجوانان در صفحات مجازی و رسانه‌ها غوغا کرده؛ اخباری که نشان از بحرانی در کشور دارد که آن، نبود قانون مدونی در جهت حمایت از حقوق زنان و کودکان است. ماجرای انتشار اخبار این چنینی و کودک‌آزاری‌ها در دو، سه سال گذشته بیش‌ازپیش نظر مردم را به خود جلب کرده است. پس از قتل ستایش قریشی، کودک افغانستانی و بعد آتسا، دختر کوچک پارس‌آبادی، نوبت به دختر افغانستانی دیگری به اسم ندا رسید که قربانی هوس مرد همسایه شد. اما ماجرا اینجاست که این سلسله اتفاقات و آسیب‌های اجتماعی پایانی ندارند و تنها چند مورد از آنها رسانه‌ای و همه‌گیر می‌شوند. آمار و ارقام محرمانه در سازمان‌های دولتی و همچنین سازمان پزشکی قانونی، حاکی از آن است که هرساله تعداد اجساد کودکانی که قربانی کودک‌آزاری و تجاوز جنسی می‌شوند، کم نیست و تنها تعدادی از آنها توجه رسانه‌ها را به خود جلب می‌کند. در پنج ماه گذشته، انتشار چند خبر پیاپی درباره آزار جنسی کودکان، تأثیرات فراوانی بر جامعه گذاشته است. قتل اهورا، کودک سه‌ساله از شمال کشور که قربانی کودک‌آزاری ناپدری خود بود، ندا دختر ۹ساله افغانستانی که در مشهد قربانی شد، ماجرای آزار جنسی دانش‌آموزان یک مدرسه غیرانتفاعی در غرب تهران و همچنین تجاوز به یک کودک افغانستانی در خمینی‌شهر، موجی از نگرانی را در میان مردم برانگیخته است. ماجرا ساده به نظر می‌رسد؛ پس از اعلام اخباری این چنینی، رسانه‌ها برای روشن‌کردن زوایای یک ماجرا،

شرق: طبق سرشماری سال ۹۵ حدود دو میلیون تک‌زیست یا خانواده تک‌نفره در کشور وجود دارد؛ پدیده‌ای که در سال‌های اخیر رو به افزایش رفته و موجب نگرانی برخی از کارشناسان شده است. روز گذشته عضو کمیسیون اجتماعی مجلس هم با انتقاد از اینکه آسیب‌های اجتماعی ناشی از زندگی مجردی در حال افزایش است، گفت «متأسفانه تشویق به زندگی مجردی و تنهازبستی در میان خانواده‌های متدین و مذهبی نیز دیده می‌شود». پدیده‌ای که به گفته شهلا کاظمی‌پور، جمعیت‌شناس در گفت‌وگو با «شرق» در بسیاری از موارد به دلیل ادامه تحصیل، اشتغال یا طلاق شکل می‌گیرد.

این جمعیت‌شناس دراین‌باره به «شرق» گفت: «طبق پژوهش‌های صورت‌گرفته در سال ۱۷ حدود ۲۲ میلیون خانوار، سال ۹۰ حدود ۲۱ میلیون خانواده و در سال ۹۵ حدود ۲۴ میلیون خانوار در کشور وجود داشت. با تفسیر این آمار می‌توان متوجه شد در این ۱۰ سال تعداد خانوارها نزدیک به ۵۰ درصد رشد داشته است. یکی از عوامل رشد جمعیت و دیگری افزایش خانواده‌های تک‌نفره است. طبق محاسبه‌ای که من انجام دادم، در سال ۸۵ حدود ۸۸۰ هزار خانوار یعنی ۵،۲ درصد از جمعیت خانوارها تک‌نفره بود، این عدد در سال ۹۰ به یک‌میلیون‌ویم خانوار یعنی ۷،۲ درصد جمعیت کل خانوارها رسید، در سال ۹۵ نیز این تعداد به دو میلیون خانوار یعنی ۸،۵ درصد افزایش پیدا کرد. این آمار نشان‌دهنده آن است که جمعیت خانوارهای تک‌نفره در کشور رو به افزایش است اما باید این را هم در نظر گرفت که همه این افراد جوان نیستند؛ حتی می‌توان گفت بسیاری از آنها سالخورده هستند. از میان این افراد تعداد زنان بیشتر است؛ به دلیل اینکه در کشور ما امید به زندگی در زنان بالاتر است و بسیاری از این زنان همسر خود را از دست داده‌اند و فرزندانشان با آنها زندگی نمی‌کنند». کاظمی‌پور در ادامه می‌افزاید: «در تحقیقی که بین خانوارهای ۱۵ تا ۲۹ سال انجام دادم، متوجه شدم تقریبا از دو میلیون خانوار تک‌نفر بیشتر از ۲۰۰ هزار نفر آنها جوان هستند که از این میان ۱۵۶ هزار نفر پسر و ۶۴ هزار نفرشان دختر بودند. این آمار در سال ۸۵ برای پسران ۹۷ هزار و دختران ۲۳ هزار نفر بود که ادامه تحصیل و پیداکردن شغل در شهرهای دیگر از عوامل افزایش چنین پدیده‌ای است. البته تعدادی از آنها نیز به دلیل طلاق

جامعه

مراقبت از فرد تجاوز دیده در گفت‌وگو با کارشناسان

آنها بی‌تقصیرند

اقدام به انتشار خبر و مصاحبه با اشخاص مرتبط می‌کنند. اما گاهی در این اطلاع‌رسانی، حریم شخصی افراد و همچنین فرد آزاردیده با انتشار عکس‌ها و نام او به خطر می‌افتد و انگار کسی به فکر میزان تخریب این اتفاق نیست. درحالی‌که بعد از فروکش‌کردن تب انتشار خبر، فرد آزاردیده و خانواده‌ای باقی می‌ماند که مدتی کانون توجه بوده‌اند و حالا کسی حتی حاضر به پاسخ‌دادن تلفن آنها نیست. مسئله اصلی در این میان، حلقه مفقوده نگهداری و مراقب از فرد آزاردیده جنسی از یک طرف و بی‌توجهی به نوع انتشار چنین اخباری برای امنیت روانی جامعه از سوی دیگر است. سؤال این است که آیا انتشار اخبار تجاوز و آزار، مانند اخبار خودکشی محدودیتی دارد و از طرفی چگونه باید امنیت روانی فرد آزاردیده جنسی را تأمین و از او مراقبت کرد؟ دکتر نسرين ضمیري، روان‌شناس و سکسولوژیست،

در گفت‌وگو با «شرق» درباره مراقبت از فردی که آزار جنسی دیده است، می‌گوید: وقتی به کسی تجاوز می‌شود، با دو طیف از عارضه روبه‌رو می‌شود؛ یک بخش از این عوارض به‌سرعت پس از تجاوز بروز پیدا می‌کنند و بخش دیگر به مرور زمان پدیدار می‌شوند. شاید از عوارضی که در ابتدای امر متوجه فرد تجاوزدیده است، بتوان بهت‌زدگی را نام برد. این افراد اعتمادبه‌نفس خود را از دست می‌دهند و تصور می‌کنند کار اشتباهی انجام داده‌اند و از اجتماع طرد می‌شوند. آنها به صورت مداوم نوع لباس و پوشش خود را قضاوت می‌کنند و حتی دچار عذاب‌وجدان نیز می‌شوند. دچار استرس‌شدن، نماندن در فضاهای تاریک و بسته و حاضر‌نشدن در اماکنی که شبیه

گزارشی درباره بالا رفتن تعداد خانوارهای تک‌نفره در ایران

افزایش تک‌زیست‌ها

به‌طور قطع اگر ما به این سمت‌وسو پیش برویم، کشور با چالش‌های اساسی

به زندگی مجردی روی آورده بودند». به گفته این جمعیت‌شناس «افزایش پدیده تک‌زیستی معمولا در شهرهای بزرگ که شغل در آنها راحت‌تر پیدا می‌شود رو به افزایش است و این امر دستاورد صنعتی‌شدن است».

اما به اعتقاد سلمان خدادادی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس این نوع زندگی مشکلاتی را برای جامعه ایجاد می‌کند. او روز گذشته با بیان اینکه براساس آمارهای موجود زندگی تجردی در میان زنان کشور افزایش یافته است، گفت: همچنین سن ازدواج نیز در حال افزایش است؛ متأسفانه تمایل جوانان به تنهازبستی و افزایش سن ازدواج جمعیت کشور را به سمت پیری سوق داده و از سویی در ۲۱ استان کشور جمعیت خانواده‌های تک‌نفرندی بیشتر از خانواده‌های دوفرنزندی است. نماینده مردم ملکان در مجلس شورای اسلامی با هشدار نسبت به اینکه جمعیت کشور به صورت غیرمنتظفی در حال پیشروی به سمت پیری است، ادامه داد: ۲۵ سال آینده با بحران نیروی انسانی مواجه خواهیم شد؛ این در حالی است که اروپا در صد سال به این بحران می‌رسد.

وی افزود: فاصله‌فرزندآوری که در گذشته تا پنج سال بود در حال‌حاضر در حال افزایش به هفت سال است و این رنگ خطری جدی است زیرا شاخص‌های توسعه‌یافتگی دنیا براساس منابع انسانی صورت می‌گیرد و به‌طور قطع اگر ما به این سمت‌وسو پیش برویم، کشور با چالش‌های اساسی

بحول وقوع حادثه است نیز جزء دیگر عوارضی است که این افراد دارند. آنها به تماس فیزیکی از اطراف، واکنش‌های منفی نشان می‌دهند و حتی ممکن است تا مدت‌ها از ارتباط و رابطه جنسی با همسران خود سر باز بزنند. او در ادامه افزود: از عوارض بلندمدت این اتفاق می‌توان بی‌اعتمادی، نفرت از برقراری رابطه جنسی و افسردگی مزمن را مثال زد. در چنین شرایطی اگر قربانی، جلسات روان‌درمانی و دارودرمانی را به‌خوبی و منظم انجام دهد، امکان بهبود کامل وجود دارد. متأسفانه در کشور ما جلسات گروه‌درمانی برای خانم‌های آسیب‌دیده وجود ندارد؛ درحالی‌که این روش درمانی بسیار کارآمد است و می‌تواند روند درمان را تسریع کند. به‌طورکلی در هشت تا ۱۸ ماه گروه‌درمانی نتایج شگرفی به‌همراه دارد. این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه تجاوز بدترین اتفاقی است که یک فرد می‌تواند تجربه کند، تاکید کرد: اگر درمان انجام نشود، این موضوع تا سال‌ها می‌تواند فرد را آزار داده و زندگی‌اش را تحت‌الشعاع قرار دهد. همچنین مقصرنساختن از او، اولین اقدامی است که باید برای این گروه از افراد انجام داد. سؤال این است که در موقعیت‌های ایجادشده اخیر، چقدر حریم افراد آزاردیده و خانواده آنها حفظ شد؟ چقدر برای آینده آنها برنامه‌ریزی و چقدر مسئله مقصر جلوه‌ندادن افراد آزاردیده در نظر گرفته شد؟ با مرور اخبار چند هفته گذشته و یادداشت‌های منتشرشده، شاید نتوان نتیجه مثبتی گرفت. مسئله‌ای که به نظر می‌رسد باید به آن توجه کرد، اتخاذ سیاستی رسانه‌ای برای چنین اتفاقاتی است؛ چیزی که رسانه‌ها از آن بی‌بهره‌اند.

شرق: به گزارش پزشکی قانونی استان تهران، در فروردین سال جاری ۱۵۶ نفر جهت دریافت مجوز سقط‌درمانی (جسمانی) به مراکز پزشکی قانونی استان تهران مراجعه کرده‌اند که این تعداد در مقایسه

با مدت مشابه سال ۹۶ که تعداد درخواست برای صدور مجوز سقط‌درمانی ۱۴۳ مورد اعلام شده بود، ۹ درصد افزایش یافته است. شرایط ضروری برای صدور مجوز سقط‌درمانی به دو گروه تقسیم می‌شود. شرایط مربوط به ناهنجاری‌های جنینی و شرایط مربوط به آن شامل: وجود یک بیماری جدی در مادر در مورد مشکلات و ناهنجاری‌های جنینی، تشخیص قطعی ناهنجاری با آزمایش ژنتیک معتبر یا سونوگرافی معتبر، ناهنجاری یا ناهنجاری‌های موجب حرج مادر، رضایت آگاهانه و کتبی مادر، سن بارداری کمتر از ۱۹ هفته براساس سونوگرافی سریال معتبر و تشخیص حرج مادر توسط سه متخصص مربوطه و به تأیید پزشکی قانونی.

نزدیک رودخانه‌ها تردد نکند

● **مهرا:** سازمان هواشناسی اعلام کرده در برخی مناطق کشور رگبار و رعدوبرق و بالاآمدن سطح آب مسیله‌ها پیش‌بینی شده و مردم باید از تردد غیرضروری در مناطق کوهستانی و نزدیک رودخانه‌ها پرهیز کنند. مدیرکل پیش‌بینی و هشدار سریع سازمان هواشناسی کشور گفت: به سبب رشد ابرهای همرفتی در برخی مناطق کشور رگبار و رعدوبرق، بالاآمدن موقتی سطح آب مسیله‌ها و رودخانه‌ها و احتمال تگرگ پیش‌بینی می‌شود. احدوظیفه افزود: روز یکشنبه شاهد این وضعیت در ارتفاعات البرز در شرق تهران، شمال سمنان، شرق مازندران، گلستان و خراسان‌شمالی خواهیم بود. وی تاکید کرد: به شهروندان عزیز توصیه می‌شود با توجه به پیش‌بینی شرایط جوی فوق، از رفتن به مناطق کوهستانی و همچنین توقف و تردد در کنار رودخانه‌ها و مسیله‌ها در مناطق ذکرشده خودداری کنند.

موسسه آموزش عالے مهرا لبرز

در سال تحصیلے جدید در ۲۰ارشته – گرایش کارشناسے ارشد دانشجومے پذیرد

مدیریت بازرگانی – بازاریابی

مدیریت بازرگانی – بازرگانی بین المللی (جدید)

مدیریت بازرگانی – تجارت الکترونیکی

مدیریت بازرگانی – مدیریت استراتژیک

مدیریت صنعتی – تولید و عملیات

مدیریت فناوری اطلاعات – مدیریت منابع اطلاعاتی

مدیریت فناوری اطلاعات – سیستم‌های اطلاعاتی پیشرفته

مدیریت فناوری اطلاعات – مدیریت دانش

مالی – بانکداری

علوم کامپیوتر – علوم تصمیم و دانش (جدید)

برای کسب اطلاعات بیشتر به وب سایت موسسه مراجعه نمایند

۰۲۱-۵۷۶۵۸

www.mehralborz.ac.ir

@mehralborz

pr@mehralborz.ac.ir

@MehralborzSupport

نخستین دانشگاه الکترونیکی کشور